

Femte afsnit (Den kosmiske livsanskuelse) – Kapitel 1 (Den mørke og lyse verdensmoral) – lektion 84

Den lyse verdensmorals etablering (fortsat fra lektion 83)

5.39.

Som det altid er tilfældet, når verdensgenløsningsprincippet udløser en repræsentant for det guddommelige skaberprincip, var grundtonen i de fremherskende tankeklimaer omkring år nul udpræget kendetegnet ved overvældende lidelse, nød og elendighed. Som indbegrebet af al magtreligion og med kejseren som højeste gud herskede romerriget over hele den antikke verden, der holdtes i et jerngreb og under et slaveåg i en grad og et omfang, som aldrig tidligere havde været set. Tilsidesættelse af alle menneskelige hensyn, nedtrampning af alle kulturelle værdier, ydmygelse af alle religiøse traditioner, ophævelse af alle frihedsbegreber og udsugning af de besejrede og undertrykte samfund var nogle af de standardmidler, hvormed dette jerngrå rige skabte og befæstede sin verdensmagt, og det siger sig selv, at denne "succes" foruden at have kostet strømme af blod for sin etablering, var ensbetydende med daglige lidelser for titusinder af mennesker gennem flere århundreder. Men netop derved skabtes også på en og samme tid den bedst tænkelige jordbund og den klareste mulige baggrund for den lysende freds-og næstekærlighedsmanifestation, det var Jesu opgave at fuldbyrde.

5.40.

Som alle ved, inkarnerede Jesus i det jødiske folk, der bl.a. udmærkede sig ved dyrkelsen af dyd samt ved troen på en eneste Gud, hvis udvalgte folk det anså sig for at være. Den religiøse tradition og følelse var stærk og levende, og trods det, at romerne ikke mindst her var faret frem på grusom vis, gjorde viljen til frihed sig stadig overordentligt kraftfuldt gældende. Faktisk ventede romerne et frihedsoprør når som helst omkring den tid, Jesus blev født, hvilket ikke mindst skyldtes, at man havde kendskab til profetierne om en messias eller frelser, der ifølge profeterne skulle komme og udfri folket. Gennem det hemmelige politivar man underrettet om, at tiden var nær for denne frelsers tilsynkomst, en viden, som naturligvis også jøderne sad inde med. Og netop dette tændte for disses vedkommende et voldsomt frihedshåb parret med en fanatisk kampvilje, mens det for romernes vedkommende gav anledning til både frygt og årvågenhed. For på begge sider ventede man sig hos flertallet, at frelseren ville have skikkelse af en vældig frihedshelt, en slags Krishna, der kunne inspirere og organisere folket og starte en frihedskamp, der som en steppebrand ville forplante sig til hele den besatte verden og betyde en dødsensfarlig trussel mod det allerede dengang korrumpere romerriges uindskrænkede verdensmagt.

Det var imidlertid ikke en ny Krishna, verdensgenløsningsprincippet denne gang udløste. Det var tværtimod en skikkelse, der for første gang i menneskehedens historie definitivt undsagde magtbegrebet og gennem sin forkyndelse og sit personlige eksempel demonstrerede en frelse, der udelukkende byggede på praktisering af den lyse verdensmorals principper. Med sin bjergprædiken og med befalinger som:

"I har hørt, at der er sagt: øje for øje og tand for tand. Men jeg siger jer, at I må ikke sætte jer op mod den, der tilføjer jer ondt, men hvis nogen giver dig et slag på den højre kind, så vend også den anden til. Og hvis nogen vil stævne dig for retten og tage din kjortel, så lad ham også få kappen! Og hvis nogen tvinger dig til at følge ham en mil på vej, så gå to mil med ham!" (Matt. 5,38-41)

“I har hørt, at der er sagt: Du skal elske din næste og hade din fjende. Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender, velsign dem, som forbander jer, gør godt imod dem, der hader jer, og bed for dem, som forfølger jer, så I må vorde jeres himmelske Faders børn; thi han lader sin sol stå op både over onde og gode og lader det regne både over retfærdige og uretfærdige”. (Matt. 5, 43-45)

“I skal tilgive ikke syv gange dagligt, men halvfjerdsindstyve gange syv gange dagligt”. (Matt.19,22)

“Fader tilgiv dem; Thi de ved ikke, hvad de gør”. (Luk. 23,34)

-med disse og mange andre lignende befalinger drog Jesus uigenkaldeligt skel mellem den mørke og den lyse verdensmoral, og han skabte derved med sin mission et fuldstændigt vendepunkt i menneskeheden historie.

Imidlertid rangerede denne morallære så himmelhøjt over, hvad man omkring år nul -og ikke mindst i den foreliggende nationale situation -kunne begribe, at den simpelt hen gik hen over hovedet på de fleste, lige som den to årtusinder senere efter alt at dømme stadig ikke er blevet forstået af ret mange. Hvad der derimod gjorde indtryk, var Jesu personlige fremtræden, hans væremåde og forkyndelsesform. Man anede instinktivt, at han var en autoritet af største format, hvilket bl.a. fremgår af følgende citat fra Det ny Testamente, der refererer til virkningen af hans såkaldte bjergprædiken:

“Og det skete, da Jesus var færdig med at tale disse ord, var folkeskarerne slået af forundring over hans lære; thi han lærte dem som én, der har myndighed, og ikke som deres skriftkloge”. (Matt. 7, 28-29)

Og forstod man ikke bogstaveligt hans forkyndelse, følte man så meget stærkere Guds nærhed i hans udstråling, når han talte. Og dertil gjorde hans mange “mirakuløse” handlinger -herunder de fantastiske helbredelser -naturligvis dybt indtryk. Og skal vi være helt ærlige, er situationen sikkert stort set den samme den dag i dag. Et blik ud over verden viser nemlig, at trods det, at Jesu ord og gerninger gennem to tusinde år har været forkyndt og udlagt fra tusinder og atter tusinder af prædikestole, er det, man dyrker i praksis, langt fra Jesu lære om den lyse verdensmoral, men derimod snarere Jesus-skikkelsen (kristologi).

Hvad selve læren angår, er denne gennem en lang række teologiske fortolkninger og magtbud blevet bekvemt tillempet menneskets faktiske moraltrin, og “brodden” er derved taget af Jesu moralske befalinger i den forstand, at det ikke længere er overholdelse af disse, der afgørende tæller som middel til frelse, men derimod forsoning med Gud gennem Jesu frygtelige død. Og det til trods for, at han om sig selv bl.a. sagde:

“Jeg er vejen, sandheden og livet”.

Imidlertid må dette tages som udtryk for, at mennesket har erkendt sin afmagt over for disse høje, moralske krav, og at det -for overhovedet at kunne udholde bevidstheden om disse -tyer til at placere sig selv i rollen som den fødte synder, der på forhånd må give afkald på enhver forhåbning om frelse ved egne gerninger og kun kan håbe på frelse og indlemmelse i et kommende “Gudsrige” i kraft af en nådespagt med Gud, beseglet ved Jesu offerdød. Men denne opfattelse betegner naturligvis reelt en afsporing af det oprindelige sigte med Jesu verdensgenløsningsmission, hvilket alene ses af det rent ud uopregnelige antal “forbrydelser”, der i tidens løb er begået i kristendommens navn og/eller til kristendommens fremme. Alene de metoder, der nu og da har været taget i anvendelse ved kristendommens udbredelse, understreger dette. Grundtonen i disse har nemlig overvejende været: de skal døbes eller druknes, og afslører sig dermed klart som udtryk for magtudøvelse.

Det er derfor heller ikke så mærkeligt, at Jesus i sit fremsyn profeterede endnu en verdensgenløsning, hvor "talsmanden den hellige ånd" i de sidste tider skulle komme og fuldbyrde den mission, han selv havde påbegyndt (se evt. Johannesevangeliet kap. 16, 5-15). Det viser, at Jesus klart forudså det resultat, der i første omgang ville komme ud af hans mission -dels som følge af menneskeheden moralske niveau, men i høj grad også på grund af dens primitive intellektuelle standpunkt. Han forudså, at der i menneskeheden ville blive tændt en kærlighedsvision, sammensat af et kærlighedshåb og en kærlighedslængsel, der som et lysende fyrtårn i det fjerne med uimodståelig magt ville drage den imod sig og løfte den op på et trin, hvor en ny åbenbaring af de evige livslove på frugtbar vis kunne sætte ind. Jesus forudså kort sagt, at mennesket under indflydelse af de fortsatte lidelseserfaringer ville modnes til en sådan interesse og til sådanne forudsætninger for hans kærlighedslære, at en ny undervisning på et højere intellektuelt plan ville kunne sætte ind og en fuldstændig afsløring af livets etiske love derigennem fuldbyrdes. Og mon ikke man har lov at sige, at historien i rigt mål har bekræftet dette. For utallige mennesker såvel inden for kristendommen som uden for denne står Jesus Kristus som et væsen, man i sit hjerte længes imod, og som man dybt nede under erkendelsen af egen svaghed og afmagt ønsker at kunne ligne -bare en lille smule. For inderst inde aner man, at dette at være som Jesus er ensbetydende med at være ét med livet, lyset, kærligheden og Gud. Og så mange lidelser er der allerede på nuværende tidspunkt passeret hen over det enkelte menneskes liv, at det efterhånden for mange står som den højeste lykke at kunne opnå en fuldstændig sammensmeltning med lyset, forbundet med umådelig længsel efter, at hele verden må blive behersket af dette lys. Kort sagt udtrykker netop vor tid med dens udbredte undergangsstemning og præg af "de sidste tider" just dén åndelige modenhed, tilsynecomsten af "talsmanden den hellige ånd" forudsætter, og der består for undertegnede ingen tvivl om, at den kosmiske åndsvidenskab repræsenterer denne talsmand eller "sandhedsånd". Dels tager nævnte åndsvidenskab (som profeteret) af Jesu lære i den forstand, at den genfremsetter dé etiske krav, der fremgår af hans moralske befalinger. Og dels viderefører åndsvidenskabens Jesu lære på den måde, at den gennem afsløring af livets og verdensaltets kosmiske opbygning begrundet, HVORFOR mennesket alene for sin egen skyld bør opfylde disse befalinger. Åndsvidenskabens kræver med andre ord ikke tro, men henviser til de love, mennesket befinder sig i vekselvirkning med, og som ved deres natur betinger, at kun en væremåde, der på alle punkter er i overensstemmelse med Jesu lære -dvs. den lyse verdensmoralens principper -kan sikre mennesket den lyse og skæbne, det mere eller mindre bevidst ønsker sig, og som det lige fra sin tid som plante og frem gennem dyreriget mange stadier hidtil har forsøgt at tilkæmpe sig ved magtanvendelse.

Vi skal snart komme nærmere ind på indholdet af den lyse verdensmoral, set i lyset af åndsvidenskabens afsløringer, og her slutte med at konstatere, at Jesu mission i første række sigtede mod at drage et fuldstændigt skel mellem den mørke og den lyse verdensmoral. Han adskiller sig derved fra en skikkelse som Krishna på den måde, at mens Krishna gennem sin mission formulerede et kompromis mellem begreberne magt, retfærdighed og næstekærlighed, tager Jesus definitivt afstand fra magtbegrebet. Han udskiller det helt og indfører i stedet den totale tolerance og tilgivelse, således at den fuldkomne væremåde herefter består i total forsagelse af vold og magtanvendelse til fordel for praktisering af uindskrænket næstekærlighed, kombineret med ubetinget tolerance og tilgivelse.

5.41.

Det indses sikkert let, at dette simpelthen er en genial kombination af etiske krav, skønt Jesus naturligvis har vidst, at det ville vare længe, før mennesket kunne opfylde dem. På den ene side kravet om næstekærlighed som udtryk for den højeste opfyldelse af loven og profeterne, og på den anden side kravet om ubegrænset tolerance og tilgivelse som udtryk for den ideelle reaktion over for den enkelte næstes manglende evne til at opfylde just næstekærlighedskravet til fuldkommenhed.

Der er intet i denne morallære, der åbner blot den mindste mulighed for praktisering af den mørke verdensmorals principper, og menneskehedens -ikke mindst kristenhedens -historie i de forløbne to tusinde år siden denne morallære for første gang gav genlyd i jordens atmosfære, kan kun ses som et enestående og uigendriveligt vidnesbyrd om den grad, hvori menneskeheden er gennemsyret af den mørke verdensmorals traditioner. Men dette er på den anden side et lige så klart vidnesbyrd om kvaliteten af den proces, udviklingsbuen står som udtryk for. Og da resultatet af udviklingen i form af den totale mørkebevidsthed skal danne basis for oplevelsen af den påfølgende udviklingsprocedure med dens kulmination på de højeste tinder af guddommeligt lys og intellektualitet, har vi naturligvis kun grund til at betragte det som en stor lykke, at denne basis i form af den mørke verdensmorals nugældende magt over sindene er så overordentligt godt funderet. Thi uden dette vil lysoplevelsen ifølge Martinus aldrig kunne nå til de højder og få den varighed, der nu er mulighed for, hvad der klart viser, at den mørke verdensmoral og dens følger ikke i kosmisk forstand er noget ondt, men derimod hvad Martinus så træffende kalder et "ubehageligt gode".

5.42.

Vi har hermed fået et indtryk af verdensgenløsningsprincippet betydning for den lyse verdensmorals etablering, idet vi har set, hvordan lyse verdensgenløserne med visse mellemrum kommer til syne og gennem deres anbefaling af en nærmere bestemt væremåde gradvis introducerer den lyse verdensmorals principper og begreber for menneskeheden, således at denne trin for trin løftes op mod en stadig klarere forståelse af de krav, den moralske fuldkommenhed stiller. Vi er også klar over, at menneskets interesse og lydhørhed over for verdensgenløsernes belæring er betinget af de lidelser og problemer, den daglige kamp for tilværelsen medfører, idet disse tyngende faktorer efterhånden skaber voksende mistro til den mørke verdensmoral som middel til etablering af en lykkelig tilværelse og på denne baggrund samtidig tiltagende tillid til den lyse verdensmoral som middel hertil. Ved deres autoritet og særlige udstråling påvirker de lyse verdensgenløserne med andre ord menneskehedens moralske udvikling i retning af en stadig voksende interesse for og tillid til den lyse verdensmoral som en vej til opnåelse af en bedre verden -bedre i betydningen: mindre præget af ubehag, kamp, brutalitet og egoistisk hensynsløshed; og mere præget af behag, retfærdighed, fred og næstekærlighed.

Én ting er imidlertid at længes efter en bedre verden at leve i; noget ganske andet at opfylde de betingelser, som en sådan verdens virkeliggørelse afhænger af. Dette forudsætter nemlig foruden tillid til og interesse for den lyse verdensmorals principper også tilstedeværelsen af en betydelig grad af evne til at praktisere disse principper i den daglige væremåde. Og netop med hensyn til dette punkt mangler mennesket fremdeles overordentlig meget i at være på højde med kravene, hvilket alene verdenssituationen i sidste fjerdedel af det tyvende århundrede turde være et overbevisende vidnesbyrd om. Dette er imidlertid ikke så mærkeligt, idet evner på det moralske område i lighed med evner på ethvert andet område, jævnfør analyserne i lektion 22-24, er henvist til at passere gennem et A- og et B-stadium, før C-stadiet eller genistadiet bliver nået. Vi husker i denne forbindelse, hvorledes A-stadiet kan karakteriseres som et undfangelsesstadium, hvor individet begynder at interessere sig for den pågældende færdighed; ligeledes at A-stadiet i en lang række tilfælde fortsætter over i B-stadiet, der er det stadium, hvor individet begynder at træne og øve sig i at beherske de funktioner, den pågældende færdighed bygger på og udtrykker sig igennem. Og endelig følger efter kortere eller længere tid C-stadiet, hvor denne beherskelse er udviklet til en sådan grad af fuldkommenhed, at man uforbeholdent kan tale om tilstedeværelsen af en ny evne hos vedkommende.

Med hensyn til den moralske evnepulje gælder det, at mennesket på det mørke moralområde besidder en lang række evner repræsenterende C-stadiet, nemlig som følge af årmillioners interesse

for og træning i at manifestere denne moral. På den lyse morals område repræsenterer dets evner derimod overvejende A-stadiet og det første spæde B-stadium, hvad der naturligvis på den ene side betinger en yderst skrøbelig formåen på dette moralområde, ligesom det på den anden side den ene gang efter den anden sker, at evner hørende til det mørke moralområde træder i funktion og løber af med sejren.

Det er denne situation, Paulus så træffende på hele menneskehedens vegne har givet udtryk for med ordene: "Det gode, jeg vil, det gør jeg ikke, men det onde, jeg ikke vil, det gør jeg", og der kan vist ikke være tvivl om, at deres sandhedsværdi må anses for et hårdt prøvet faktum. Imidlertid er der ingen grund til at fortvivle over dette og langt mindre anledning til at opfatte sig selv som en ussel og fortabt synder. For hvordan skal evner, der kun har få årtusinders mere eller mindre halvhjertede træning bag sig, kunne hamle op med evner, der bygger på årmillioners nødvendig indsats, -især når man tager i betænkning, at træningen på det lyse moralområde endda hidtil har været vag og famlende og i det hele taget hæmmet af både uvidenhed og mental overstråling af den mørke verdensmoral? Naturligvis forekommer der undtagelser fra denne regel, repræsenteret ved f.eks. eneboere, munke og nonner m.fl., der har brugt et større eller mindre antal liv til religiøs eller moralsk fordybelse, men for hovedparten af menneskehedens repræsentanter gælder det, at man indtil nu har været temmelig behersket med hensyn til dette at træne sig i den lyse verdensmorals færdigheder. Og tilmed råder der stærk tvivl med hensyn til, om det i det hele taget er muligt at fremme de moralske evner gennem træning. Kan man overhovedet optræne evnen til at elske sin næste; til at elske dem, som hader og forfølger én; til at tilgive halvfjerds gange syv gange dagligt osv. osv.?

5.43.

Netop dette problem har Martinus vist stor opmærksomhed under fremstillingen af den kosmiske livsanskuelse. Han skelner i den forbindelse skarpt mellem to sider af den moralske evne, nemlig teknik og tilskyndelse, og han lægger ikke skjul på, at det kun er den førstnævnte af disse, man kan fremme gennem træning, idet den anden kun lader sig udvikle på grundlag af det, han kalder "livets egen tale", hvilket i realiteten er det samme som livets smertepåvirkning af den enkelte.

5.44.

Ved "teknik" -altså moralsk teknik -forstås her, hvad man også kan kalde væremådens praktiske udformning i etisk henseende, altså hvordan man i hverdagen rent "teknisk" møder behag og ubehag,

medgang og modgang, sejr og nederlag, venskab og fjendskab, svaghed og styrke, lys og mørke m.m., samt hvordan man i forbindelse med sin livsførelse -dvs. viljeføring -bringer sine egne initiativer til ideel udfoldelse. Martinus sammenfatter hele dette moraltekniske område i begrebet "kosmisk kemi" og betoner, at et betydeligt herredømme her lader sig erhverve på grundlag af træning. Ja, i virkeligheden kan træningen drives så vidt, at den tekniske færdighed overstiger det reelle moralske standpunkt, således at det pågældende menneske inden for visse grænser udadtil kan give indtryk af mere, end det i virkeligheden er i stand til at kunne indfri. Det behøver naturligvis ikke at være tilsigtet og i den forstand et bevidst bedrag, men kan lige så godt være dikteret af et oprigtigt ønske om at være et godt menneske (gentleman-idealet f.eks.). Imidlertid vil livet af sig selv læse korrektur på sådanne misforhold, idet der uundgåeligt før eller senere vil opstå situationer, som kun lader sig beherske på grundlag af ægte moralske kvaliteter, der er det samme som de faktorer, der under ét repræsenterer den anden side af den moralske evne, og som giver sig udtryk i den moralske tilskyndelse; det vil sige tilbøjeligheden til at lade dispositionerne bag den personlige væremåde være bestemt af visse moralske hensyn med tilknytning til enten den lyse eller den mørke verdensmorals principper, alt efter det personlige moralske niveau eller standpunkt. Men hvilke kosmiske faktorer bestemmer så dette standpunkt, siden det ikke kan gøres til genstand for træning og dermed viljeføring?

5.45.

Som svar herpå skal især omtales tre sæt faktorer af særlig betydning, nemlig

- 1) det personlige følelseslegemes udviklingsgrad
- 2) omfanget af de personlige lidelseserfaringer
- 3) karakteren af den personlige polkonstellation.

Netop disse tre sæt faktorer bestemmer tilsammen det levende væsens moralske standpunkt og dermed karakteren og styrken af dets moralske tilskyndelse. Og det kan tilføjes, at de tilsammen afgiver en speciel højpsykisk effekt, der betinger, at et kosmisk indviet menneske aldrig lader sig bedrage af selv en genialt udviklet moral-teknik hos et andet menneske og på dette grundlag tager fejl af dets sande moralske standpunkt. Dette lader sig nemlig altid med ufejlbarlig sikkerhed aflæse i den førnævnte effekt, der viser sig som en særlig stråleglans, der omgiver den enkelte. Martinus omtaler denne som "det levende væsens kosmiske stråleglans" og gør opmærksom på, at den (modsat auraen, der er et lavpsykisk fænomen med baggrund i den aktuelle bevidsthedsvirksomhed) kun lader sig registrere ved hjælp af intuition. Det er således gennem sin beherskelse af netop denne grundenergi, den kosmisk indviede med nøjagtighed kan bestemme, hvor i spektret mellem tilknytning til den rent mørke og den rent lyse verdensmoral et hvilket som helst medvæsen befinder sig, idet den kosmiske stråleglans gennem sin upåvirkelighed af Jegets viljeføring på forhånd unddrager sig enhver mulighed for forstillelse eller forfalskning. (Se evt. Livets Bog I, stk. 43-49).

5.46.

Vi vil nu iagttage, hvorledes følelseslegemet, lidelseserfaringerne og polkonstellationen i praksis bestemmer det levende væsens moralske standpunkt, og vi skal i første række beskæftige os med følelseslegemet og lidelseserfaringerne. Tilsammen danner disse to faktorer nemlig grundlag for det levende væsens medlidenhedsevne, der også kan betegnes som dets humane evne, idet netop medlidenhedsevnen i henhold til sin grad af udvikling bestemmer de specielt menneskelige egenskaber og dermed det specielt menneskelige præg ved det levende væsen. Den "ære" tilskrives ganske vist i almindelighed intelligensen, men fra Martinus' side fremhæves det med stort eftertryk, at intelligensen alene kun resulterer i "det intelligente dyr", hvorimod medlidenhedsevnen frembringer MENNESKET.

Martinus hævder endvidere, at medlidenhedsevnen eller den humane evne på ingen måde er nogen abstraktion, men tværtimod en størrelse, der er lige så reel og konkret som f.eks. intelligensen. Dette bekræfter sig bl.a. ved, at den humane evne i lighed med intelligensen kan underkastes prøve og måling, således at man ud fra nærmere bestemte kriterier kan finde frem til en vis værdi for det enkelte individ en humanitetskvotient så at sige. Fremgangsmåden er i princippet den, at der anstilles en undersøgelse over, hvad det testede væsen i såvel aktiv som passiv forstand kan nænne og ikke-nænne skal overgå denne eller hin i sine omgivelser, idet netop dette bestemmes af den humane evne. Humanitetskvotienten bliver derved indirekte et mål for den humane evnes udviklingsgrad.

5.47.

Som allerede antydnet bæres den humane evne af følelseslegemet og de personlige lidelsesperfaringer under ét, og vi skal i det følgende se, hvorledes dette går til.

Om følelseslegemet ved vi, at det udgør Jegets evne til at befordre sansning fra neden, der i videste forstand kan defineres som dette at føle. Og ligeledes er det os bekendt, at samtlige de sansedata, der på dette grundlag erhverves og tilsammen danner hele livsoplevelsens stofside, kan inddeles i to store generalkategorier: behags-og ubehagsoplevelser, der for begge kategoriers vedkommende kan antage alle mulige grader af intensitet lige fra den næppe registrerbare behags-eller ubehagsanselse til den mest koncentrerede og fortættede vellyst eller lidelse. Over hele dette vældige register spænder følelseslegemet suverænt gennem et fra Martinus' side sparsomt belyst samarbejde med sult-og mæthedsprikket, idet netop dette skaberprincip betinger sansedataenes opdeling i de førnævnte to generalkategorier: behag og ubehag.

Om samtlige disse sansedata gælder det, at de på foranledning af hukommelseslegemet automatisk og systematisk omdannes til potentielle oplevelsesprogrammer, der i form af erindringstalentkerner opmagasineres i skæbneelementet, hvorfra de -ligeledes på grundlag af hukommelseslegemet -kan genfremkaldes i dagsbevidstheden og her give anledning til realistisk genoplevelse i nuet -altså i erindringen.

Naturligvis afhænger genoplevelsens og dermed erindringsvirksomhedens kvalitet på afgørende vis af hukommelseslegemets funktionsdygtighed på "afspilningsområdet", idet selve erindringstalentkernerne altid vil være garanteret den mest fuldkomne og perfekte kvalitet. Og det viser sig her, at hukommelseslegemets kvalitet på dette område for det jordiske menneskes vedkommende begrænses sig til en rækkevidde, der normalt ikke går ud over de rammer i tid og rum, som den aktuelle inkarnation repræsenterer. Man kan med andre ord normalt ikke huske noget fra tidligere inkarnationer. Imidlertid skal her omtales en vis ubevidst erindringsproces, som netop følelseslegemet danner basis for, og som lige akkurat betinger såvel eksistensen som udviklingen af det levende væsens medlidenhedsevne -altså dets humane evne.

5.48.

Karakteristisk for denne erindringsvirksomhed er, at den KUN omfatter selve behags-og ubehagsmomenterne ved de arkiverede oplevelser -altså rent emotionelle momenter. Den er som sagt ubevidst, men til gengæld udstrækker den sig til at omfatte hele dét erindringsmateriale, som til dato er blevet erhvervet i det indeværende spiralafsnits fysiske epoke: dvs. hidrørende fra mineral-, plante-og dyrerige.

Måden, denne erindringsvirksomhed foregår på, er følgende:

Sideløbende med individets dagsbevidste livsoplevelse, der som bekendt inkluderer en vældig genkendelsesaktivitet, foregår der en stadig ubevidst konfrontation mellem de aktuelle sansedata på den ene side, og hele summen af hidtil erfarede behags-og ubehagsmomenter på den anden side.

Denne konfrontationsproces former sig som et automatisk samarbejde mellem hukommelseslegemet og følelseslegemet, assisteret af instinktlegemet -men UDEN om intelligenslegemet, og den resulterer på et ubevidst plan i en permanent eller løbende vurdering af og stillingtagen til den aktuelle livsoplevelses behags/ ubehagsmæssige valør, jævnfør generalloven for oplevelse, der siger, at al oplevelse beror på genkendelse (lektion 29 og 67).

5.49.

Der kan tales om tre afgørende udviklingsfaser for denne ubevidste genkendelsesevnes vedkommende:

- 1) en første, hvor den overvejende markerer sig som en "privat" fare-fantasi (man vil f.eks. her tale om dyrets instinktive frygtsomhed);
- 2) en anden, hvor den i lige høj grad gør sig gældende som farefantasi og medlidenhedsevne;
- 3) og en tredje, hvor den tilmed udmærker sig som næstekærlighedsevne.

Med hensyn til første fase bestemmes denne af et relativt begrænset erfaringsmateriale af overvejende emotionel art samt af et svagt udviklet følelseslegeme af primitiv karakter. Dette stadium spænder over hele plante-og dyreriget og rækker et lille stykke ind i det jordiske menneskes udviklingszone, og det markerer sig som sagt som en vis medfødt farefantasi -dyrets instinktive farefantasi.

Hvad angår anden fase, bestemmes denne af et mere omfattende erfaringsmateriale, hvoraf en del er præget af intelligensvirksomhed. Og dertil bestemmes den af et relativt højt udviklet følelseslegeme, dvs. et følelseslegeme, der er langt fremme i sit andet vækststadium og som derved udmærker sig ved forholdsvis høj selektivitet eller følsomhed. Denne fase spænder fra begyndelsen af det jordiske menneskes udviklingszone og frem til de stadier af denne zone, hvor den modsatte pol er vokset frem til en sådan grad af bæredygtighed, at det foruden at resultere i tilsynecomsten af en betydelig intellektuel interesseverden også har gryende indflydelse på individets seksuelle orientering.

Endelig bestemmes tredje fase af et endnu mere omfattende erfaringsmateriale samt et tilsvarende mere udviklet og dermed selektivt følelseslegeme, hvortil kommer en mærkbar udjævning af skævheden i polbalancen med begyndende indflydelse fra den modsatte pol i bevidsthedslivet samt påvirkning af det fysiske fremtoningspræg til følge. Denne fase spænder fra de sidste stadier af det jordiske menneskes udviklingszone og hele vejen frem gennem det rigtige menneskerige, visdomsriget og den guddommelige verden og begynder først at miste sin indflydelse på det trin i salighedsriget, hvor dragningen mod mørkeerindringerne begynder.

5.50.

For at forstå sammenhængen mellem disse tre udviklingsfaser er det i første række nødvendigt at se lidt nærmere på den rolle, især følelseslegemet spiller.

Denne kan illustreres ved at sammenligne med den rolle, sangbunden spiller for et musikinstrument, hvad enten det drejer sig om et slag-, blæse-eller strygeinstrument, eller noget helt fjerde eller femte.

Sangbunden er som bekendt den del af instrumentet, der skal bære og forstærke tonen; det vil f.eks. for en violins vedkommende sige selve violinkroppen eller violinkassen. Og vi ved, at der består en nøje sammenhæng mellem sangbundens kvalitet og kvaliteten samt størrelsen af den tone, instrumentet ved den mest perfekt mulige betjening er i stand til at frembringe.

Således også med hensyn til følelseslegemet i forbindelse med dets virksomhed som moralsk tilskyndelsesfaktor. Også her er kvaliteten bestemmende for karakteren af de udløste tilskyndelser,

idet disse meget nøje beror på kvaliteten af den ubevidste genkendelsesproces. Og denne igen er netop bestemt af følelseslegemet selektivitet og "rummelighed" -altså dets grad af udvikling.

Dette kan anskueliggøres ved endnu engang at drage sammenligning med et musikinstrument, f.eks. en harpe. En sådan består som bekendt af en sangbund eller krop (svarer til følelseslegemet) samt et stort antal strenge med hver sit svingningstal, der svarer til det foreliggende ubevidste erfaringsmateriale.

Vi tænker os nu, at en af strengene knipses. Dette er jo udtryk for en påvirkning af instrumentet udefra og svarer til en nærmere bestemt udefra kommende oplevelse, der anslår en tilsvarende bestemt erfaringskomponent i det ubevidste erindringsarkiv af behags/ubehagsmomenter. Tænk vi os nu, at følelseslegemet er svagt udviklet, vil resultatet af konfrontationen også kun blive en svag genkendelse med ringe effekt, svarende til at harpens sangbund er af ringe kvalitet; selv en kraftig påvirkning af strengen vil kun resultere i en lille tone af dårlig kvalitet. Er følelseslegemet derimod kraftigt udviklet og dermed præget af stor selektivitet og rummelighed, vil nøjagtig den samme oplevelse og dermed den samme konfrontation give anledning til en tilsvarende stor emotionel effekt, svarende til at harpens sangbund er af ypperlig kvalitet; også her vil nemlig nøjagtig det samme knips give anledning til en helt anden og langt større og skønnere tone end i førstnævnte tilfælde. I virkeligheden står vi her over for forklaringen på, at to eller flere mennesker kan reagere emotionelt vidt forskelligt på nøjagtig den samme fysiske oplevelse eller tildragelse.

5.51.

I deres egenskab af hovedkomponenter i det levende væsens humane evne kan vi nu på dette grundlag beskrive samme humane evne som et "musikinstrument", der konstant forsynes med stadig flere toner (den voksende erfaringsmasse), og hvis sangbund også stadig bliver både større og af bedre kvalitet (følelseslegemet i dets vækstcyklus), og som på dette grundlag i stadigt voksende omfang engagerer sin indehaver følelsesmæssigt i alt, hvad vedkommende gennem sin dagsbevidste livsoplevelse bliver vidne til. På et tidspunkt har "musikinstrumentet" nået en sådan kvalitet, at indehaveren ikke blot engageres i sine egne private anliggender med livet og omverdenen, men også i medvæsenernes situationer og skæbner. Det er på dette stadium, at den humane evne fra blot at være en privat farefantasi, der virker på egne vegne (udgør i virkeligheden den humane evnes fosterstadium), udvider sig til også at fungere som farefantasi på andres vegne, dvs. som en evne til at opleve deres situationer, som om de var ens egne. Det er netop på dette trin, vi kan betegne den som en medlidenhedsevne, idet der faktisk er tale om en sådan grad af engagement i medvæsenernes situationer, at disse situationer i større eller mindre grad nøjagtigt lige så godt kunne være ens egne. Dette viser, at den humane evne i dens fremtræden som medlidenhedsevne spontant knytter bånd mellem de levende væsener og i emotionel henseende gør dem til ét væsen. Naturligvis ikke med fuld konsekvens fra første færd, men lidt efter lidt, efterhånden som udviklingen skrider frem.

5.52.

Som også erfaringen bekræfter, indses det umiddelbart, at den humane evne i dens fremtræden som udviklet medlidenhedsevne virker som moralsk tilskyndelsesfaktor af lys karakter, idet den gennem sin med-engagerende virksomhed simpelt hen tilskynder den enkelte til i hvert fald at undgå at volde medvæsenerne fortræd. Eller for at sige det på en lidt anden måde: den tilskynder til, at det enkelte menneske som et første skridt på vej mod praktisering af næstekærlighed foreløbig afholder sig fra at gøre det onde, man ikke vil; og dette betegner selvfølgelig et meget vigtigt skridt i retning af den lidelsesvoldende verdenssituations sanering

I denne forbindelse forstår man sikkert den rolle, netop lidelseserfaringerne spiller, idet just disse fungerer som individets forudsætning for at kunne genkende og derigennem komme i resonans eller medsvingning med lidelsesmomentet eller lidelsespotentiallet i de tildragelser, der er indeholdt i medvæsenernes oplevelse af livet, samt fornemme på hvilken måde egne handlinger mm. vil kunne virke lidelsesvoldende på omgivelserne -hvilken proces stadig ikke foregår på noget bevidst plan, men derimod på et ubevidst plan, hvor den registreres som uklare impulser, der tilskynder til overholdelse af ganske bestemte moralske normer i den personlige væremåde. Man kunne tale om samvittighed, og naturligvis kan samvittighedens funktioner og ytringer gøres til genstand for dagklar observation og refleksion, dog uden nogen sinde hverken at lede til nogen virkelig klarhed over eller nogen definitiv forandring af tilskyndelsesmekanismen, simpelthen fordi den virkelige proces som nævnt foregår på et ubevidst plan, højt hævet over dagsbevidst viljeføring og manipulation. Og godt det samme! Takket være denne tingenes indretning er der i moralsk henseende kun mulighed for fremskridt -aldrig faktiske tilbageskridt. Og ligeledes er den moralske udvikling fuldstændig uberørt af fødsel og død med det heri inkluderede bortfald af dagsbevidst adgang til tidligere livs erfaringer.

5.53.

Én ting er nu, at man dybt indefra tilskyndes til ikke at gøre "det onde", men derfra og til at føle lige så ægte tilskyndelse til direkte at gøre "det gode", fordi man ER god, er der jo stadig et langt spring. Hvordan tilbagelægges mon det?

Ja, her drejer det sig i virkeligheden om at afvente indledningen af tredje fase i den humane evnes udviklingsforløb, der, som det huskes, er kendetegnet ved en begyndende udjævning af den "skæve" polkonstellation (stk. 5.49). I virkeligheden har en sådan udjævning allerede til en vis grad fundet sted under forløbet af medlidenhedsevnes udviklingsfase, idet dette -altså udjævningen -er en forudsætning for væksten i såvel intellektet som i følelseslegemet. En afgørende vending sker dog først på det tidspunkt, hvor den modsatte pol har nået en sådan standard, at et betydeligt

intellektuelt interesseliv begynder at gøre sig gældende. Dette bæres nemlig af den modsatte pol og markerer gennem sit omfang og sin kvalitet, i hvilken grad denne pol formår at hævde sig i forhold til den primære pol, der jo bærer den emotionelle, enpolede seksualisme og den herpå hvilende ægteskabelige tendens med dens forgreninger ud i interesser for familieliv, "redebygning" og social konsolidering mm.

5.54.

Som det vil huskes fra afsnittet om seksualisme (lektion 71-80) er det intellektuelle interesseliv i virkeligheden et foreløbigt udslag af en helt ny seksualisme, der er på vej, og som bæres af den modsatte pol. Vi lærte denne alternative seksualisme at kende som "den intellektuelle seksualisme" og forstår, at den i sin fremtræden som et rent intellektuelt interesseliv foreløbig befinder sig på et "platonisk stadium", der senere vil blive afløst af en egentlig seksuel tilstand kendetegnet ved, at den intellektuelle virksomhed kan lede til en form for orgasme.

På dette grundlag formidler det intellektuelle interesseliv en sympatisk orientering af alkærlig natur i den forstand, at den sympatiske holdning ikke dikteres af kønslige faktorer, men derimod af interessefællesskaber tværs over alle kønsgrænser, aldersgrænser, sociale grænser, nationalitets- og racegrænser samt alle mulige andre grænser henhørende under den enpolede seksualismes begrebskompleks.

Med dette in mente er den modsatte pols betydning som supplerende moralsk tilskyndelsesfaktor sikkert helt åbenbar, idet der gennem denne pol finder en sympatisk dragning sted mod alle mennesker, stimuleret af især disses intellektuelle interesseudfoldelser. Og vi forstår, at den allerede i forvejen udviklede medlidenhedsevne herved løftes op på et højere plan, hvor den tjener som emotionel indfølelse i den intellektuelle seksualismes tjeneste, uanset hvilket udviklingstrin denne befinder sig på under sin vej frem til en egentlig seksuel status. Vi ser med andre ord, hvorledes den modsatte pol, nået frem til et relativt bæredygtigt stadium, gennem samarbejde med det forholdsvis udviklede følelseslegeme og det righoldige behags/ubehagserfaringsmateriale giver anledning til, at mennesket indefra tilskyndes til ikke blot at forsage det onde, men direkte at gøre det gode. Thi som kræfterne virker, ansføres mennesket til med hele sin indflydelse og begavelse at beskytte medvæsenerne mod fortræd og ubehag og samtidig i videst mulig udstrækning skænke dem behag på enhver tænkelig måde. Dette viser sig nemlig at være det eneste, der virkeligt giver personligt behag -det eneste, der skænker ægte lykke for én selv.

Det er således begyndt at blive saligere at give end at tage, og mennesket er på dette trin for alvor trådt ind på den lyse verdensmoral scene. Det begynder af egen indre drift at opfylde Krishnas krav om "ikke blot at gøre det gode, men være gode" og markerer dermed, at det på indre organisk grundlag er begyndt at være en naturlig repræsentant for varmende, lysende og livgivende næstekærlighed. Og efterhånden som dette finder sted for det ene menneske efter det andet, holder den lyse verdensmoral med en naturlig uafvendelighed sit guddommelige indtog i den menneskelige sfære på jorden.

Spørgsmål til lektion 84

1. Hvilke træk ved en samfundstilstand er det altid, der i særlig høj grad virker som udløser af verdensgenløsningsprincippet?
2. Hvad var det for en slags frelser (messias), man både fra romernes og jødernes side ventede på omkring år nul?

3. På hvilken måde skuffede Jesus af Nazaret de i punkt 2 efterlyste forventninger?
4. Hvad er ifølge Martinus forklaringen på, at Jesu mission i første omgang er blevet afsporet og dermed forhindret i at opfylde sit oprindelige formål?
5. a) Er der noget, der taler for, at Jesus selv var forberedt på den skæbne, hans mission i første omgang ville få; b) i bekræftende fald: hvilket?
6. Hvad var den dybeste pointe i Jesu mission; nævn venligst to ting?
7. Hvilke to moralske elementer indsætter Jesus ved siden af næstekærlighedskravet til endegyldig afløsning og erstatning af magtbegrebet?
8. Hvorfor har Paulus ord om det ondes magt over det gode kosmisk set stadig gyldighed for det jordiske menneskes vedkommende?
9. Hvad forstår Martinus ved begrebet "livets egen tale"?
10. Hvad forstår Martinus ved moral-teknik?
11. Hvilke tre sæt faktorer bestemmer kosmisk set det levende væsens reelle moralske standard?
12. Hvad forstår Martinus ved det levende væsens kosmiske stråleglans?
13. Hvilke to faktorer danner grundlag for det levende væsens medlidenhedsevne?
14. Hvilket andet udtryk anvender Martinus undertiden som erstatning for udtrykket "medlidenhedsevne"?
15. Hvad forstås ved begrebet "humanitets-kvotient"?
16. Er den form for genkendelse, som specielt den humane evne afhænger af, bevidst eller ubevidst i sin natur?
17. Hvordan kan medlidenhedsevnen tjene som en faktor, der virker organisk forenende på de væsener, i hvilke den er virksom?
18. På hvilken måde bidrager den voksende modsatte/intellektuelle pol til at hæve det levende væsens medlidenhedsevne (humane evne) til en standard som ægte og aktiv næstekærlighedsevne?

Løsningen til lektion 83's opgavetillæg

1. Evnen til at skelne mellem behag og ubehag, kombineret med tilbøjeligheden til at foretrække førstnævnte frem for sidstnævnte (stk. 5-29).
2. På den måde, at den ved sit grundlag (intelligens plus hukommelse) sætter mennesket i stand til at reflektere over sine eksistensvilkår og aktuelle erfaringer samt foregribe en fremtidig mulig eller rettere sandsynlig skæbne af smertelig karakter. Smerte, lidelse, sorg, savn, nederlag, undergang og anden ulykkelig skæbne er kort sagt ikke kun noget, der kan overgå det i nuet, men noget, det permanent kan bære på i sit forestillingsliv (stk. 5-30).
3. Ved efterhånden at fremkalde en dyb længsel efter et helt andet sæt eksistens-vilkår og handlingsparametre end den mørke verdensmoral tilbyder (stk. 5-30).

4. a) Repræsentanter for verdensgenløsningsprincippet, der i ord og gerning samt ikke mindst ved det personlige eksempel har tilskyndet til interesse for den lyse verdensmorals normer og principper; b) Krishna, Buddha, Jesus af Nazaret og Muhammed (stk. 5-30).

5. At varetage kosmisk beskyttelse, undervisning og opdragelse af hele menneske-samfund med henblik på deres udvikling frem mod kosmisk bevidsthed (stk. 5-31).

6. b) Den er ifølge Martinus et resultat af omhyggelig planlægning (stk. 5-32).

7. Ca. 3.000 år (stk. 5-32).

8. Grundbetydningen er "moralsk opstigen efter en progressiv kurve"; i praksis er der tale om et moralsk udviklingsforløb, der udmærker sig ved tilkomsten af stadig nye og højere moralbegreber og -idealer, der kombineres og herunder samtidig -som udtryk for en lovbunden kosmisk-kemisk proces - gradvis udskiller lavere normer og idealer, så resultatet bliver en stadig højere og mere avanceret moralkodeks som helhed (stk. 5-33).

9. I dette som noget nyt at stille magtbegrebet i retfærdigheds-og barmhjertighedsbegrebets tjeneste (stk. 5-34, 35).

10. Den at kombinere faktorerne magt, næstekærlighed, forsoning og tilgivelse (stk. 5-36 til 38).

11. At behovet for en total adskillelse af den mørke og den lyse verdensmorals normer og principper var under opsejling i menneskeheden (stk. 5-39).